

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Tilannekuva valtionhallinnon toimintamenosäästöjen ja tuottavuusohjelmien kokonaisuudesta

ATRO ANDERSSON, ERITYISASIAANTUNTIJA
VALTIOVARAINVALIOKUNTA
11.10.2024

Valtionhallinnon toimintamenosäästöt

- Hallitusohjelman mukaisella tuottavuusohjelmalla tavoitellaan 243 milj. euron säästöjä vuoden 2027 tasossa.
- Kevään 2024 kehysriihen yhteydessä hallitus päätti, että osana 3 mrd. euron lisäsopeutustoimia valtionhallinnon toimintamenoihin kohdistetaan 150 milj. euron vuotuinen säästö aiempien päätösten lisäksi.
- Vuodelle 2025 kohdistuu myös 50 milj. euron *aikaistus* eli kertaluonteinen lisäsäästö.
- Riihen päätös: Vähennetään valtionhallinnon tehtäviä ja velvoitteita.
- Päätösten taustoja käsiteltiin tarkemmin valiokunnan kokouksessa 28.5; tässä esityksessä keskitytään TAE2025 sisältöön sekä jatkotoimenpiteisiin.

Toimintamenosäästöt 2025 talousarvioesityksessä

- Vuoden 2025 talousarvioesitykseen sisältyvät säästöt ovat kokonaisuudessaan toimintamenosäästöt yhteensä n. 274 milj. euroa, joka sisältää hallitusohjelman mukaiset tuottavuustoimenpiteet sekä keväällä 2024 linjatut lisäsäästöt toimintamenoihin.
- Säästöjä on kohdennettu ministeriöiden oman valmistelun pohjalta virastojen toimintamenomomenttien lisäksi muille toimintamenotyyppisille kulutusmenomomenteille ja jossain määrin myös valtionavustusmenoihin.
- Ministeriöt ovat valmistelleet tuottavuusohjelmat, jotka löytyvät keskitetysti [VM:n verkkosivulta](#).
 - Tuottavuusohjelmissa on kuvattu säästöjä virastoittain vuodesta 2026 eteenpäin.

Toimintamenosäästöt 2025 pääluokittain

	Toimintamenot TAE 2024, milj. euroa	Toimintamenosäästö 2025, milj. euroa	Toimintamenosäästö 2025, % suhteessa 2024
21. EDK	121,4	-0,4	-0,3 %
22. TPK	9,8	-0,5	-5,1 %
23. VNK	188,4	-7,9	-4,2 %
24. UM	256,1	-5,0	-2,0 %
25. OM	963,0	-13,6	-1,4 %
26. SM	1 572,8	-26,6	-1,7 %
27. PLM	2 375,1	-6,8	-0,3 %
28. VM	1 129,4	-73,7	-6,5 %
29. OKM*	338,3	-23,8	-7,0 %

- *Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla osa tuottavuusohjelman säästöistä kohdistuu erilaisiin toimintamenomomenteilta myönnettyihin avustuksiin, erityisesti Opetushallituksen osalta.

Toimintamenosäästöt 2025 pääluokittain

	Toimintamenot TAE 2024, milj. euroa	Toimintamenosäästö 2025, milj. euroa	Toimintamenosäästö 2025, % suhteessa 2024
30. MMM	247,5	-3,3	-1,3 %
31. LVM	231,2	-20,4	-8,8 %
32. TEM	780,4	-24,7	-3,2 %
33. STM	779,6	-28,7	-3,7 %
35. YM	123,6	-1,1	-0,9 %
Yhteensä virastot	9 116,5	-236,5	-2,6 %
Muille kulutusmenomomenteille kohdistetut säästöt	-	-29,9	
Uudelleenkohdennukset valtionavustuksiin	-	-8,0	
Yhteensä	-	-274,4	

Huomioita kokonaisuudesta

- Vertailuluku sisältää varsinaisten toimintamenomomenttien lisäksi momentit 29.10.20 Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot, 30.50.64 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät, 33.10.60 Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut sekä 35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät, joille on kohdistettu toimintamenosäästöjä.
- MMM osalta 4,8 milj. euroa vuoden 2025 säästöistä kohdistuu jo vuoteen 2024, minkä lisäksi Metsähallituksen tuloutusta kasvatetaan 6 milj. eurolla, mikä vähentää säästöjen kokonaisuutta.
- Lisäksi Eduskunnalle hallituksen suunnitelmissa kohdistetut säästöt toimeenpannaan Eduskunnan ehdotuksen mukaisesti.
- Lisäksi talousarvioesitykseen tehtiin eräitä < 1 milj. euron lisäyksiä aiemmin kaavailtuihin säästökohteisiin, jotka pienensivät summaa.

Huomioita kokonaisuudesta

- Ministeriöt ovat voineet kohdentaa oman harkintansa perusteella säästöjä myös muille kuin varsinaisille virastojen toimintamenomomenteille (momentit 01-14).
- Tämän vuoksi joidenkin pääluokkien säästö voi näyttäytyä taulukossa selvästi pienemmältä, kun esimerkiksi [JTS 2025-2028](#) taulukossa 10.
- Käytännössä tämä tarkoittaa, että säästöjä on painotettu muille toimintameno-tyypisille kulutusmenomomenteille virastojen sijaan.

Tarkemmat kuvaukset hallinnonaloittain

- Luvun 5.2 hallinnonalakohtaisissa teksteissä on kuvattu tarkemmin hallinnonaloittain säästöjen kohdentuminen virastojen toimintamenomomenteille.
- Säästöt muille kuin varsinaisille toimintamenomomenteille (sis. edellä mainitut lisäykset vertailulukuun) on talousarvioesityksessä esitetty relevanttien momenttien kohdalla muutostekijällä.
- TAE2025 taulukot koskevat luonnollisesti vain vuotta 2025 ja jatkovuosien suunnitelmia on kuvattu ministeriöiden tuottavuusohjelmissa.
- Ministeriöt esittävät ehdotuksensa hallinnonalojensa säästöjen kohdentumisesta vuosien 2026-2029 Julkisen talouden suunnitelman valmistelun yhteydessä.

Esimerkki: Pääluokka 35 Ympäristöministeriö

	TA 2024, milj. euroa	Toimintamenosäästö 2025, milj. euroa	Säästön osuus toimintamenoista, %
Ympäristöministeriön toimintamenot	36,2	-0,5	-1,3
Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot	33,1	-0,3	-1,0
Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	48,1	-0,2	-1,6
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot	6,2	-0,1	-1,6
Muille kulutusmenomomenteille kohdistetut säästöt	-	-3,3	-
Säästöjen uudelleenkohdennukset valtionavustuksiin	-	-0,4	-
Yhteensä	-	-4,8	-